

เทศน์เช้า วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๑

พระอาจารย์สงบ มนัสสนุโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ฟังธรรมนะ ตั้งใจฟังธรรมะให้หัวใจเราสดชื่น ให้หัวใจเราแจ่มใส ให้หัวใจของเรามี

หลวงตาท่านพูด “หัวใจเรียกร้องความช่วยเหลือ” หัวใจเรียกร้องความช่วยเหลือนะ หัวใจของเรามีมันอยากจะพ้นจากทุกข์ แต่มันเรียกร้องความช่วยเหลือ เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศีล สมาธิ ปัญญา ศีล สมาธิ ปัญญา แต่วิธีการทำ วิธีการที่จะทำ เราหาอาหารมา หาวัตถุดิบมาเพื่อทำอาหารแล้วทำอาหารไม่เป็น ปล่อยให้เน่าให้เสียไปทั้งนั้นนะ

เราเกิดเป็นมนุษย์มีคุณค่ามาก เกิดเป็นมนุษย์เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนสุขทุกข์ ทุกข์กาย สุขใจ ทุกข์กาย ทุกข์ใจ ให้พ้นจากทุกข์ๆ

แล้วเวลาเราบอกว่าเราทำคุณงามความดีๆ เราทำคุณงามความดีเพราะอะไร เพราะเราเกิดมาชาติปัจจุบันนี้เราเกิดเป็นมนุษย์แล้วเกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนทำคุณงามความดีของเราๆ เราไม่ใช่คนโง่เขลา

คนโง่เขลาคือการทำ ความชั่วร้าย ทำความเอาวัดเอาเปรียบเขานะคือคนโง่เขลา โง่เขลาเพราะอะไร โง่เขลาเพราะเขาไปเอาเวรเอากรรมมาใส่ในใจของเขา แต่ถ้าเราเป็นคนดี เรามีสติมีปัญญาขึ้นมา เราจะมีโอกาสทำความผิด ทำความเห็นแก่ตัว เราก็ไม่ทำๆ

เวลา แท็กซี่เก็บเงินได้ไปคืนเจ้าของ เขาจะชื่นชมๆ เวลาเขาชื่นชม เขาชื่นชมอะไรล่ะ เขาชื่นชมถึงหัวใจที่บริสุทธิ์ของเขา เขาชื่นใจหัวใจของเขาที่คิดถึงคนที่ของหาย เวลาคนที่ของเขาหายเขาต้องเสียใจเป็นเรื่องธรรมดา ใจเราเก็บของเขาได้ ไม่ใช่ของเรา เราก็ไปคืนเจ้าของเขา คืนเจ้าของเขา สังคมชื่นชมๆ เห็นไหม

ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เราทำคุณงามความดีของเรา แล้วเวลาทำคุณงามความดีของเรา เราทำคุณงามความดีของเรา นะ สุขกาย สุขใจ ขอให้มีความสุขนะ สุขกายของเราขอให้สม ความปรารถนา แต่มันไม่สมความปรารถนาไง เวลาเราเกิดมาเราเป็นคนดี เราคิดแต่เรื่องดีๆ เราทำสิ่งที่ดีงามๆ ทำไมเราถึงไม่ประสบความสำเร็จในชีวิตของเรา การประสบความสำเร็จใน ชีวิตของเรา เห็นไหม

คุณสิ เวลาคนพิการนะ คนพิการเกิดมาแล้วเขาพิการทางร่างกายของเขา แต่คนจิตใจที่ ยิ่งใหญ่เขาพยายามศึกษา พยายามหาความรู้ของเขา เขาเลี้ยงชีพของเขาได้ เขาเป็นผู้ที่ทำให้ กำลังใจกับคนที่ร่างกายสมบูรณ์อีกต่างหาก นี่ไง ถ้าหัวใจเขาสมบูรณ์ หัวใจเขาเข้มแข็งขึ้นมา ใจ เขาทำขึ้นมาเพราะเขามีสติปัญญาของเขา

เราเกิดเป็นมนุษย์อาการ ๓๒ บริบูรณ์นะ แต่หัวใจเราอ่อนแอ หัวใจเราอ่อนแอใจ หัวใจ เราอ่อนแอเพราะอะไร หัวใจเราอ่อนแอเพราะเราไม่ได้ฝึกฝนใจ ที่เรามาวัดมาวากันให้หัวใจเรา เข้มแข็งใจ เวลาเข้มแข็ง ก็เลยเวลามันรังแกหัวใจของเรา หัวใจเรียกร้องความช่วยเหลือนะ เวลา หัวใจเราอ่อนแอ ก็เลยมันยิ่งใหญ่มากกว่า ก็เลยมันซ้ำเติม “นูนก็ไม่ได้ นิ่งก็ไม่ได้”

เวลาโครงการช่วยชาติฯ ท่านบอกเลย แบนก็บาทมันกำไว้จนเปียกเลย จนเปียกเลย มัน ยังบริจาคไม่ได้

นี่ไง เวลาที่เราเสียสละทานๆ เรามาทำบุญกุศลของเรา นี่เราต่อสู้กับมันนะ เราต่อสู้กับ ก็เลยค้นหาความทะยานอยากในหัวใจของเราใจ ถ้าก็เลยค้นหาในใจของเรามันทำให้เรา อ่อนแอตลอดไป แล้วของที่เราหามาดี สุขกาย สุขใจ มันเป็นความสุขของเรา นะ เราใช้สอยใน ครอบครัวของเรา เราใช้บริโภค มันเป็นความสุขของเราทั้งนั้นนะ แล้วเราเสียสละไปทำไม เรา เสียสละไปทำไมใจ มันเป็นความสุขกายของเรา เราหามากก็เพื่อสุขกาย สุขใจ ถ้าหัวใจมัน เข้มแข็ง หัวใจมันขึ้นบานขึ้นมา มันจะมีสติปัญญาเอาหัวใจนี้รอดจากการดิ้นนินทา การกล่าว ร้าย โลกธรรม ๘ โลกธรรม ๘

เราเกิดมาเป็นมนุษย์ มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ที่ไม่มีการดิ้นนินทาเป็นไปไม่ได้ เวลาองค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “ภิกษุทั้งหลาย ถ้าเธอโดนโลกธรรม ๘ รุนแรงขนาดไหน เธออย่า

เสียใจ เธออย่าเสียใจนะ ให้นึกถึงเราๆ เพราะคนที่จะโดนโลกธรรมที่รุนแรงที่สุดไม่มีใครโดนเท่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าโดนใส่ไคล้ โดนกล่าวเท็จต่างๆ ร้อยแปด เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา แล้วอย่างเรา เราจะโดน ถ้าเราโดน ถ้าเรามีสติปัญญา นะ ถ้าเขาพูดมันไม่จริง คำพูดของเขาตีฉันทามันเรื่องของเขา

แต่หลวงตาท่านสอนประจำ ในโลกนี้คนโง่มากหรือคนฉลาดมาก ถ้าคนโง่พูดอย่างไรก็เรื่องของเขา แต่คนฉลาด คนฉลาดพูดเราต้องฟัง เวลาฟังขึ้นมา ฟังตรงไหน ฟังที่เหตุที่ผลไง มันต้องมีเหตุมีผลของมัน ถ้ามีเหตุมีผล เราวิเคราะห์หิวจืดตรงนั้นไง นี่ถ้าหัวใจมันเข้มแข็งขึ้นมา มันประโยชน์อย่างนี้ ถ้าหัวใจมันเข้มแข็งขึ้นมา

เหมือนคนไฟไหม้ คนไฟไหม้บ้านมันเรียกรถดับเพลิงมาดับไฟ แต่ของเรานะไฟไหม้หัวใจ ก็เสสมันเผาผลาญหัวใจ เราดับเอง เรามีสติปัญญา เราดับได้ๆ ถ้าเราดับถึงการที่มันมา กระพือไปกับกระแสโลก นี่เราไม่ต้องไปเรียกใครมาดับ นี่หัวใจมันเรียกร้องความช่วยเหลือ มันจะเรียกร้องการช่วยเหลือจากสติจากปัญญาของเรา ถ้าเราทำของเรา เห็นไหม

เราเกิดเป็นมนุษย์เรามีคุณค่ามาก เกิดเป็นมนุษย์เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เวลาเกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนถึงที่สุดแห่งทุกข์นะ ถ้าสอนถึงที่สุดแห่งทุกข์ แล้วทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว แล้วทำคุณงามความดีขึ้นมา

“ทำคุณงามความดีทำไมไม่ประสบความสำเร็จ ทำคุณงามความดีขึ้นมาไม่สมความปรารถนา ทำคุณงามความดี”

คนเราเกิดมา ผลของวิญญูๆ จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวิญญู เราได้สร้างคุณงามความดี สิ่งใดมาบ้าง เราได้ทำบาปอกุศลอะไรสิ่งใดมาบ้าง

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน เวลาท่านจะปรินิพพาน เดินทางไปคนแก่คนชรา “เรากระหายเหลือเกิน อานนท์ ตักน้ำให้เราดื่มเถิด”

พระอานนท์เห็นแล้วนำม้นช้อน “ให้ไปฉันข้างหน้าเถิด ข้างหน้าน้ำใสสะอาดดี”

“อาณนที เรากระหายเหลือเกิน เรากระหายเหลือเกิน”

เวลาพระอาณนทีไปตักขึ้นมา ด้วยอำนาจวาสนา ด้วยเวรด้วยกรรม น้ำขุ่นเพราะมันมีเกวียนเพิ่งผ่านไป แต่ด้วยอำนาจวาสนา เวลาพระอาณนทีจะตัก มันใสเฉพาะตรงที่ตักนั้นนะ จนทำพระอาณนทีที่อื่นไปเลย พระโสดาบันนะ

เราจะเป็นปุถุชน เราเห็นอะไรเราก็สงสัยไปทั้งนั้นนะ แม้แต่พระโสดาบัน พระสกิทาคามี พระอนาคามี พระอรหันต์ ความลังเลสงสัย ความเข้าใจในธรรมมันจะละเอียดลึกซึ้งต่างกัน พระโสดาบันก็เข้าใจได้ในระดับหนึ่ง พระสกิทาคามีก็เข้าใจได้ระดับหนึ่ง พระอนาคามีเกือบๆ จะมีความรู้เท่ากับพระอรหันต์นะ แล้วพระอรหันต์ก็มีความเข้าใจอีกอย่างหนึ่ง

นี่ไง เวลาพระโสดาบัน พระโสดาบันไปตักน้ำนั้นะอึ้งเลย “สิ่งที่ไม่เคยมีไม่เคยเป็นก็เป็นแล้วพระเจ้าค่ะ”

“อาณนที มันเป็นเช่นนั้นเอง มันเป็นเช่นนั้นนะ เรามีเวรมีกรรมมา เศษของเวรของกรรม เศษของกรรม เราเคยเป็นพ่อค้าต่างมา เวลาว่ามันเต็มเกวียนไป มันจะเต็มน้ำ เราก็ด้วยความเมตตาอยากให้เป็นกินน้ำใสๆ อย่างนี้ เราก็ชักมันไว้ให้ไปกินน้ำใสข้างหน้า กรรมอันนั้นมันให้ผลๆ”

นี่ก็เหมือนกัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เศษเวรเศษกรรมมันยังตามของท่านมา แล้วของเรา เราทำคุณงามความดี ทำคุณงามความดีมานี้ เริ่มต้นตั้งแต่มีสติปัญญา เราจะทำคุณงามความดีของเราๆ

เราอยู่กับหลวงตา เราซึ่งน้ำใจของท่าน เราเคารพบูชานี่ไง “ใครจะทำกรรมชั่วขนาดไหน เรื่องของเขา เราจะทำคุณงามความดีกัน เราจะทำคุณงามความดีกัน”

ประวัติหลวงปู่มั่นนะ ท่านบอกเลยเขียน ๗๕ เปอเซ็นต์ สิ่งที่ไม่เขียนมา ไม่เขียนมาเพราะอะไร เพราะหลวงปู่มั่นตั้งแต่อุบลฯ มา สมเด็จไล่ออกมาๆ สิ่งใดที่หลวงปู่มั่นโดนรังแก โดนบีบคั้น ท่านไม่เอามาไว้ในประวัติหลวงปู่มั่นเลย ท่านบอกว่ามันไม่เป็นประโยชน์ใจ เพื่อความสามัคคีๆ ท่านพูดหน้าไมค์ดีงามไปหมด สามัคคีไปหมด แต่เป็นข้อเท็จจริงของมนุษย์มันก็

มีทั้งนั้นนะ มันเทาๆ มนุษย์มันมีดีและชั่ว นี่ไง แต่ท่านพูดถึงแต่ความดีๆ แล้วสั่งสอนพวกเราๆ ถ้าเป็นเรื่องให้เท่าทันนะ เท่าทันสังคมต่างๆ ท่านก็ไปพูดหลังไมค์ซะ

เวลาโครงการช่วยชาติฯ “ถ้าใครมารั้งแกพวกท่าน เราจะเป็นคนตายคนแรก”

แหม! ฟังแล้วมันซึ่งใหม่ นี่ผู้ให้นโยบาย ผู้ชักยกรงขึ้นแล้วพาเราเพื่อประโยชน์ “ถ้าพวกท่านเป็นอะไร ผมต้องเป็นก่อน ถ้าพวกท่านเป็นอะไร ผมต้องเป็นก่อน” ท่านพูดอย่างนี้ในหลังไมค์ประจำ นี่ไง เพื่อประโยชน์ไง เพื่อความมั่นคงของเราไง

นี่พูดถึงเวลาท่านพูด “ใครจะทำชั่วก็เรื่องของเขา เราจะทำคุณงามความดีกันวะ” โครงการช่วยชาติฯ คนที่ได้ประโยชน์ก็มาก ใ้คนที่ติฉินนินทา ใ้คนเพ่งจ้องทำลายก็เยอะ แต่ผลประโยชน์แล้วมันก็ได้กับชาติ เวลามันได้กับชาติขึ้นมา ผลประโยชน์ นี่ไง ถ้าเรามีสติมีปัญญา เรามีหลักหัวใจ

เวลาโครงการช่วยชาติฯ ใครๆ เข้ามาจะเป็นคนะกรรมกรๆ ท่านบอกไม่ให้ใครเป็นเลยเป็นคนเดียว เวลามีปัญหาขึ้นมาท่านปรึกษาใคร โอ้ย! ปรึกษาธรรมะ เข้าทางจงกรม มีเหตุอะไรที่เกิดขึ้น มันเป็นทางวิกฤติ เข้าทางจงกรม ปรึกษาพระธรรม สัจธรรมความจริง ความสว่างไสว ความทะลุปรุโปร่งอันนั้น นี่ถ้ามันเป็นความจริงๆ นี่พูดถึงว่าเวลาครูบาอาจารย์ของเราท่านประพฤติปฏิบัติไ้

“ว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ทำดีไม่เห็นได้ดีเลย ทำชั่วไม่เห็นได้ชั่วเลย”

เวลาครูบาอาจารย์ท่านปรึกษาธรรมะๆ พอเราเกิดมามันมีเวรมีกรรม มันมีหนี้เวรหนี้กรรม ดุสิต ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ ท่านบอกเวลาประพฤติปฏิบัติไปแล้ว เวลาพ้นจากกิเลสไปเหมือนกับคนพ้นจากหนี้

คนเป็นหนี้ทุกข์ใหม่ ตอนนี้เป็นหนี้ทุกข์หรือเปล่า คนเป็นหนี้เราวิตกกังวล ถ้าเป็นสุภาพบุรุษ แต่ถ้าเราได้ใช้หนี้ใช้สินแล้ว แหม! มันโล่ง โล่งเลย นี่หนี้สินทางโลกนะ แล้วเป็นหนี้เวรหนี้กรรม เวลาชุน่แก้วในหัวใจ เวลาที่มีความทุกข์ยากในใจ เวลากิเลสมันบีบคั้นในใจ ใ้หนี้มันหนี้อะไรละ ไปเป็นหนี้ใครไว้ ถ้ารู้ว่าเป็นหนี้จะไปใช้ๆ ให้หมดเลย

รู้ว่าเป็นหนี้ใครนะ คนทำหน้าที่การงานขึ้นมาเป็นเศรษฐีมหาเศรษฐี ถ้าเขาเป็นหนี้เวรหนี้กรรมใครเขาจะไปใช้ให้หมดเลย แต่มันเป็นอจินไตยไง คำว่า “อจินไตย” เกิดแต่ละภพแต่ละชาติ คำว่า “เกิดแต่ละภพแต่ละชาติ” มันเป็นอดีต เอ็งจะไปใช้ใคร เอ็งจะใช้อดีตอะไร มันผ่านไปแล้ว แล้วสิ่งที่มีเวรมีกรรมต่อกันมา เราเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เขาก็เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เขาไปเกิดเป็นอะไรก็ไม่รู้ เอ็งจะไปใช้อะไรใคร

นี่ไง สิ่งต่างๆ ถ้าเราทำคุณงามความดีของเรา เราประสบความสำเร็จของเรา เรามีทรัพย์สมบัติของเรา เราเป็นหนี้ใครจะใช้ให้หมดเลย จะใช้ให้หมดเลย หัวใจจะได้ปลอดโปร่ง หัวใจจะได้ดีงาม

นี่ไง ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “สิ่งใดที่ทำแล้วเสียใจภายหลัง สิ่งนั้นไม่ดีเลยๆ”

สิ่งที่เราทำมาๆ มันเป็นอดีตมาแล้ว กรรมเก่าๆ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้เป็นกรรมปัจจุบันนี้ ถ้าเป็นกรรมปัจจุบันนี้ ถ้าใครมีสติปัญญา เราจะใช้หนี้เวรหนี้กรรม ถ้าใช้หนี้เวรหนี้กรรม สิ่งใดที่เราทำบุญกุศลของเรา เราอุทิศส่วนกุศลให้กับเจ้ากรรมนายเวรของเรา อุทิศส่วนกุศลให้ปู่ย่าตายายของเรา เราอุทิศส่วนกุศล อุทิศส่วนกุศลจากหัวใจของเรา จากหัวใจของเรานี้ จิตใจของเราที่เกิดเป็นมนุษย์เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาเราฝังไว้ในดิน เราได้สิ่งใดมาเรามาเสียสละ เราจะฝังดินไว้ๆ ฝังไว้ในศาสนา ถ้าฝังไว้ในศาสนา เราได้จากะ ได้เสียสละไปแล้ว สิ่งที่เป็นบุญกุศลของเราจะมีมากน้อยแค่ไหน เราก็จะอุทิศส่วนกุศลให้เจ้ากรรมนายเวร อุทิศส่วนกุศลให้กับพ่อแม่ปู่ย่าตายายของเรา เราอุทิศของเราเพื่อประโยชน์กับเรา แล้วคนที่มีสติปัญญาที่มากขึ้น เราพยายามจะประพฤติปฏิบัติ

นี่ไง พระพุทธศาสนาที่ว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ถ้าไม่จริงมันจะพ้นจากทุกข์ได้อย่างไร ถ้ามันจะพ้นจากทุกข์ได้มันจะพ้นอย่างไร

ดูสิ พ้นจากความเป็นหนี้ๆ หนี้เวรหนี้กรรม ถ้าหนี้เวรหนี้กรรม หนี้เวรหนี้กรรมในปัจจุบันนี้ เวลาชำระล้างขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอาสาวัชยญาณชำระล้างกิเลสในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พญามารฆ่ามันทั้งครอบครัว ตั้งแต่ปู่ย่าตายายของมันเลย ฆ่าทั้งหมดในหัวใจ วิมุตติสุขๆ

แต่เศษที่มันเหลือ สอุปาทิเสสนิพพาน สอุปาทิเสสนิพพานคือพระอรหันต์ที่เหลือ
เศษส่วน เศษส่วนคือที่ยังดำรงชีพอยู่ เช่น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมแล้วท่าน
ยังดำรงชีพอยู่ ๔๕ ปี เวลาท่านนิพพานไปนี้หมดเลย เวรกรรมสิ่งใดก็ตามไม่ทันแล้ว แต่ถ้ามัน
จะตามทันๆ เศษมันก็คือร่างกายเรานี้แหละ เศษมันก็คือความคิดเรานี้แหละ ธาตุ ๔ และขันธ์
๕ ธาตุ ๔ และขันธ์ ๕ ภาวา หเว ปญฺจกฺขณฺธา พระอรหันต์นะ ภาวา หเว ปญฺจกฺขณฺธา ขันธ์ ๕
เป็นภาวะดูแล ร่างกายนี้เป็นภาวะดูแล

แต่ปุถุชนของเรานี้ชั้นธมาร ขันธ์เป็นมาร ความคิดเป็นมาร สัญญาเป็นมาร สังขารเป็น
มาร เป็นของกิเลสมันควบคุมใจ ที่หลงตาท่านสอนใจ หัวใจต้องการเรียกร้องความช่วยเหลือๆ
พญามารมันควบคุมของมันอยู่ เห็นไหม

แต่ถ้าเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมาพ้นจากทุกข์ๆ พ้นจากกิเลสตัดทอนความทะยานอยาก นี่
มันพ้นจากกิเลสไป พอพ้นจากกิเลสไปแล้ว สิ่งที่ยังดำรงชีพอยู่จะตั้งมั่นที่
พระอรหันต์ที่ไปตักนั้น นั่นเป็นเศษ จี๊ๆ เศษที่เหลือมา เหลือมาเพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้ายังดำรงชีพอยู่ แต่ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านิพพานไปแล้ว จบ

เวลาพระอรหันต์ในสมัยพุทธกาลนิพพานนะ พญามารเที่ยวตามหา ชูดคู้หาไปทั่ว จน
วิญญูนี้เป็นฝุ่นเป็นควันไปหมด

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเฝ้ามาร “มารเอ๋ย เธอไม่ต้องไปค้นหาให้เหนื่อยหรือ
ไม่เจอ ไม่มีหรือ นิพพานดับสิ้นหมดแล้ว ภวาสวะได้ทำลายหมดแล้ว ไม่มีที่เธอจะค้นหาได้
พบ”

เวลาพระอรหันต์นิพพานตายไปแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเฝ้ามารเลย แต่
เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังดำรงชีพอยู่ คำว่า “เศษเวรเศษกรรม” พระโมคคัลลา
นะๆ เศษกรรมเพราะได้ทำลายด้วยความเข้าใจผิด ด้วยความลุ่มหลง ได้ทำลายมาแล้ว ตกนรก
อเวจีมาแล้ว ตกนรกอเวจี พ้นจากนรกอเวจีขึ้นมา ได้สร้างบุญกุศลขึ้นมาจนได้เป็นพระอัคร
สาวกเบื้องซ้าย เวลาเศษเวรเศษกรรมมันก็มาให้ตอบสนองอย่างนั้น ถ้าตอบสนองอย่างนั้น

เขาบอกว่า “ถ้ามีเศษเวรเศษกรรมเป็นพระอรหันต์ได้อย่างไร โถ้ย! พระอรหันต์ต้องมี
กรรมอย่างนั้นนะ”

ใช้น้ำมันเศษส่วน เศษที่มันเหลือมา เวลาเราใช้หนี้ เราใช้หนี้จึบก็คือจบนะ แต่เวลาเราจะพ้นจากทุกข์ มันเป็นหนี้เวรหนี้กรรม มันเป็นกรรมเก่ากรรมใหม่ละ แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็สอนให้เรากระทำอยู่นี่ไง สอนให้เราทำกรรมปัจจุบันนี่ไง

เราเกิดเป็นมนุษย์นะ เรามีอำนาจวาสนานะ แล้วเรามีสิทธิเสรีภาพที่จะทำดีก็ได้ ทำชั่วก็ได้ เวลาทำดีๆ ขึ้นมา เรามาวัดมาวา ไครชวนมา เพราะความคิดเราหรือเปล่า ถ้าเจตนามันดี เจตนามันทำมา นี่สิ่งที่ทำมา

นี่ไง เวลาในความคิดของเรามีกรรมดีกรรมชั่ว อกุศลกรรม อกุศล อกุศลคือการกระทำที่เลวทราม กุศลกรรมๆ กรรมที่ดีงามๆ ที่เราเกิดมาเป็นมนุษย์เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เกิดมาแล้วมีครูบาอาจารย์ที่น่าเลื่อมใส

พระในทุกฎการมีทั้งดีและชั่ว ถ้าดีและชั่ว เราก็ต้องคัดต้องแยกของเราเอง เราต้องแสวงหาของเราเอง เราต้องแยกแยะของเราเอง เราไม่ใช่แมลงเม่า ที่ไหนจุดไฟเราวิ่งเข้าไปเลย ตลาดหุ่น แมลงเม่ามันวิ่งเข้าไปเลย ที่ไหนก็แล้วแต่ทำให้มันมีชื่อเสียงขึ้นมา แล้วแมลงเม่าก็บินกันเต็มเลย ไม่มีความคิดเลยหรือ

คน ไม่ใช่แมลงเม่า แมลงเม่าบินเข้ากองไฟ นี่ก็เหมือนกัน เราเป็นคน นี่ไง ถ้าครูบาอาจารย์เป็นที่น่าไว้วางใจ เราก็อยากจะไปที่นั่น ถ้าไปที่นั่นแล้วสังคมมันก็ต้องมีมากขึ้น มันก็ต้องใจเป็นธรรมๆ อเสวนา จ พาลานํ ปณฺหิตานญฺจ เสวนา เราไม่คบกับคนพาล จะคบบัณฑิต คนที่บัณฑิต คนที่คิดดีคิดงาม คิดที่แสวงหาความดี เขาจะเป็นบัณฑิตหรือไม่ ถ้าเป็นบัณฑิต เราคบกับบัณฑิตอย่างนั้น

ถ้าคบบัณฑิต บัณฑิตนอก บัณฑิตใน ถ้าไปคบบัณฑิตแล้วบัณฑิตไม่เป็นบัณฑิตจริง เราก็คบบัณฑิตในใจของเรา เออ! เราคิดผิดวะ เราคิดว่าน่าจะใช้แล้วมันไม่ใช่วะ เห็นไหม นี่ปัญญาไง คิดชั่วมันก็เป็นพาล คิดดีมันก็เป็นบัณฑิต เราก็คบบัณฑิตภายในขึ้นมา

นี่ไง ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว การใช้หนี้เวรหนี้กรรม เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เวลาประพฤติปฏิบัติมามันมีมรรคมีผลขึ้นมาในหัวใจ มันเห็นภายในเข้าไปๆ นะ มันเห็นภายในเข้าไป มันจะชำระล้าง มันจะสะอาดขึ้น มันจะเข้มแข็งขึ้น มันจะดีขึ้น พระพุทธศาสนาสอนอย่างนี้

เวลาหลวงตาทำนไปไหนท่านพูด “ไปเอาหัวใจของคน ไปเอาหัวใจของคนนะ”

ชีวิตแบบอย่าง เวลาอยู่นั้นก็อยู่เพื่อโลก อยู่เพื่อให้เห็น คนก็ใช้แค่นี้ มีผ้าสามผืน ก็มีอเดียว คนก็เท่านี้ นี่ทำให้เป็นตัวอย่าง แล้วเวลาเสียสละ เสียสละเป็นตัวอย่าง ท่านทำเป็นตัวอย่างมาทั้งหมด แล้วท่านนิพพานไปแล้ว เหลือแต่พวกเรา แล้วพวกเราจะต้องทำตัวเราเอง สร้างสมตัวเราเองให้เข้มแข็งขึ้นมา

เกิดเป็นมนุษย์เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ความเกิดเป็นมนุษย์ของเรานี้ประเสริฐ ความเกิดเป็นมนุษย์ของเรานี้แหละสำคัญ ความเกิดเป็นมนุษย์ของเรานี้ เพราะมนุษย์มันมีสมอง อย่าให้ใครหลอก กาลามสูตร อย่าเชื่อใครทั้งสิ้น พิจารณาของเราก่อน ทำของเราให้มันจริงจังขึ้นมา ไม่ใช่แมลงเม่า เอวัง